Republica Moldova,
or. Călărași, str. Alexandru cel Bun, 153

Dosarul nr. 2-174/2023 (2-2044/2022)
PIGD nr. 2-22136276-48-2-16092022

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Judecătoria Strășeni
sediul Călărași

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în ședință de judecată publică în data de **09 august 2023, în Republica Moldova, or. Călărași, str. Alexandru cel Bun, 153**.

În conformitate cu art. 236 alin. (5) lit. b) CPC, deoarece participanţii la proces au depus cerere de apel, hotărârea este **întocmită integral în termen de 45 de zile lucrătoare** calculate începând cu data recepționării materialelor cauzei civile în data de 01 septembrie 2023 și până la 02 noiembrie 2023 inclusiv.

09 august 2023 or. Călărași

Instanța de judecată compusă din:
În conformitate cu art. 46 alin. (1) CPC, instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul, Elena Bolocan,
Grefierul, Ciumaș Petru, Norocos Tatiana și Gavrilița Cristina,

În lipsa: Reclamantului/pârât OCN „Victoria Credit” SRL, a pârâtului/reclamant Sîrbu Ludmila și a intervenientului accesoriu Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, în temeiul cererii acestora, în conformitate cu art. 100, 102, 205 și art. 206 alin. (1) CPC, fiind respectată procedura legală de citare,

Examinând **în ședință publică în limba de stat în procedură generală cauza civilă** intentată la **cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Victoria Credit” SRL împotriva Ludmilei Sîrbu** privind încasarea sumelor cu titlu de datorie contractuală și alte plăți aferente, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, precum și **acțiunea reconvențională Sîrbu Ludmila,** cu atragerea de partea sa a intervenientului accesoriu Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, **împotriva OCN „Victoria Credit” SRL** privind declararea nulității absolute a pct. 3.4 și 3.5 din contractul de împrumut nr. ***** din 30 decembrie 2021, în partea în care prevăd obligația de plată a comisionului de administrare și a penalității, –

În temeiul art. 192 CP, termenul de judecare a cauzei a fost determinat de acțiunile întreprinse în vederea comunicării acțiunii civile, acordării termenului rezonabil părților pentru a se apăra și a prezenta probe în apărarea sa.

C o n s t a t ă:

<u>I. Partea descriptivă –</u> întocmită în conformitate cu art. 241 alin. (2) şi (4) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova (în continuare ”CPC”):

Acţiunea civilă – În data de 16 septembrie 2022 în sediul Călărași al Judecătoriei Strășeni a fost înregistrată, cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Victoria Credit” SRL împotriva Ludmilei Sîrbu privind încasarea sumei de 50 733 lei cu titlu de datorie contractuală și alte plăți aferente, precum și compensarea cheltuielilor de judecată compuse din suma de 1 522,02 lei, la 03.01.2023 cauza fiind redistribuită spre examinare judecătorului Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, Elena Bolocan.

În motivarea acțiunii civile, în fapt, reclamantul invocă faptul că, în temeiul Contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021, OCN „Victoria Credit” S.R.L. i-a acordat lui Sîrbu Ludmila, un împrumut în sumă de 30 000,00 lei, iar Sîrbu Ludmila s-a obligat să restituie suma primită, să achite dobânda şi alte plăţi aferente, timp de 18 luni de la data semnării contractului.

Suține că, debitorul Sîrbu Ludmila nu şi-a onorat obligaţiile asumate, fapt prin care a încălcat condiţiile Contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021.

Potrivit art. 1, lit. E) al contractului menţionat, data scadentă a primei plăţi lunare a fost la data de 30.01.2022. Conform art. 3.5 al contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021: „împrumutatul va plăti împrumutătorului un comision de administrare. Comisionul este datorat la data încheierii Contractului de împrumut pentru serviciile prestate împrumutatului de către împrumutător, dar va fi calculat reieşind din valoarea procentuală a comisionului pentru fiecare zi de utilizare a împrumutului, dar nu mai puţin de valoarea comisionului pentru 10 zile de utilizare, ce reprezintă o facilitate oferită împrumutatului" iar potrivit art.3.6 al aceluiaşi contract „în situaţia în care există sume restante, împrumutătorul va aplica pentru fiecare zi de întîrziere pînă la rambursarea totală a restanţei, o penalitate zilnică, echivalentă cu 1% din soldul împrumutului nerambursat, dar nu mai mult de 30%".

În acelaşi timp, art. 3.8 al contractului sus-indicat prevede că: „Pentru întârzierea în rambursarea sumelor datorate împrumutătorului cu mai mult de 30 de zile calendaristice, împrumutătorul are dreptul să rezilieze unilateral prezentul Contract de împrumut şi să ia în orice moment măsuri judiciare pentru recuperarea sumelor menţionate mai sus, dar şi să recurgă la serviciile companiilor specializate pentru recuperarea datoriei”.

În adresa pârâtului, a fost expediată cererea prealabilă, prin care acestuia i s-au comunicat pretenţiile OCN „Victoria Credit" S.R.L. şi posibilitatea de a achita datoria în termen de 7 zile calendaristice, însă cererea a rămas fără răspuns şi soluționare.

În conformitate cu calculul datoriei, restanţa pârâtului Sîrbu Ludmila în baza Contractului nr.***** din 30.12.2021 constituie suma de 50 733, 86 lei, inclusiv: -împrumutul nerambursat -25 043, 07 lei; - comisionul -16 979,17 lei; - penalitatea de întârziere - 8 711, 62 lei.

Afirmă că, prin neexecutarea în termen a obligaţiunilor contractuale, Sîrbu Ludmila admite o încălcare gravă atât a intereselor OCN „Victoria Credit" S.R.L. cât şi a legislaţiei în vigoare privind executarea obligaţiilor.

În drept reclamantul își întemeiază acțiunea civilă în baza prevederilor art.art. 9, 10, 774, 776, 858, 901, 124 CC RM și art. 33, 33^1, 166, 167, 243, 276^2-276^4 CPC RM.

Procedura de intentare și judecare a cauzei:

<u>În temeiul încheierii Judecătoriei Strășeni din 22 septembrie 2022,</u> judecătorul a acceptat cererea de chemare în judecată spre examinare în **procedură scrisă (fără participarea părților și fără a desfășura ședință de judecată), aplicabilă în cazul cererilor cu valoare redusă.**

Astfel, reclamantului și pârâtului i-a fost comunicată cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, precum și că, în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, dată care se calculează de la data recepționării, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pîrîtul prezintă instanţei judecătoreşti şi reclamantului o referință, precum şi copii de pe înscrisurile necesare.

Referința pârâtului: În data de 18 noiembrie 2022 pârâtul Sîrbu Ludmila a depus referință la acțiune, prin care menționează că în fapt, reclamantul a înaintat o cerere de chemare în judecată către consumatorul Sîrbu Ludmila cu privire la încasarea datoriei formate în urma neonorării obligaţiilor de plată conform contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021. Reclamantul solicită încasarea de la pîrît suma de 50733,86 lei, formată din împrumut restant - 25043,07 lei, comision - 16979,17 lei, penalitate - 8711,62 lei şi taxa de stat.

Invocă Sîrbu Ludmila faptul că parțial nu e de acord cu acţiunea înaintată întrucât contractul de credit conţine clauze abuzive, anume pct. 3.4 şi 3.5. ce prevăd obligaţia de plată a comisionului de administrare şi a penalităţii, în acest sens fiind înaintată și o acţiune reconvenţională. Prin urmare, odată cu admiterea acţiunii reconvenţionale şi declararea nulităţii absolute a clauzelor menţionate, acţiunea reclamantului urmează a fi respinsă în partea pretenţiilor privind încasarea comisionului de administrare şi penalităţii, iar plăţile efectuate în contul comisionului urmează a fi considerate ca efectuate în contul stingerii corpului împrumutului.

De asemenea, cu privire la comision, atrage atenţia că deşi creditorul a depus acţiunea în luna septembrie 2022, pretinde încasarea ratelor contractuale care includ comisioane calculate pe toată perioada contractului pînă în 2023, deşi contractul a fost încheiat pentru o perioadă de 18 luni, acţiunea a fost înaintată de către creditor mai devreme. Prin urmare, acesta ar putea pretinde doar încasarea comisionul, dacă instanţa ar considera întemeiată această pretenţie, doar pînă la data cînd efectiv au fost prestate serviciile.

Mai mult ca atât, la data de 29.05.2022 a intrat în vigoare Legea nr. 93 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative prin care s-au modificat prevederile art. 9 alin. (1) lit. e), e1) din Legea cu privi organizaţiile de creditare nebancară. Art. V alin. (1) din legea menţionată prevede că prevederile art. I punctul 3, ale art. 11 punctul l art: IV punctul 3 care ţin de aplicarea limitei la rata dobânzii şi a celorlalte plăţi aferente se vor aplica situaţiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ceia ce priveşte creanţele ce urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat sa creditului

rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării in vigoare a prezentei legi şi nu de zile rămase până la scadenţa contractului de credit/leasing financiar.

Art. IV punctul 3 al Legii invocate, prevede că articolul 9 alineatul (1) (din legea cu privire la organizat creditare nebancară) va avea următorul cuprins: „Se interzice: e) aplicarea ratei dobânzii de credit specificate în contractul de credit/leasing financiar dacă aceasta depăşeşte 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată), cu excepţia dobânzii pe o zi de credit nebancar/leasing financiar depăşesc 0,04% din valoarea totală a creditului nebancar/leasingului financiar, în cazul acordării creditului nebancar/leasingului financiar consumatorilor; e^1) stabilirea costului total al creditului nebancar/leasingului financiar (care dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv sau decât valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar pentru consumatori care nu este destinat achiziţionării, construcţiei sau renovării unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligaţiei de plată a creditului respectiv.

Conform art. 7 alin. (4) din Codul civil, în cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Prin urmare, fiind prezenţa unei situaţii juridice în curs de realizare, prevederile legii noi sunt aplicabile speţei, iar creditorul la momentul înaintării acţiunii urma să se conducă de acestea și începînd cu 29.05.2022 nu se putea solicita un comision mai mare de 0,04% pe zi din valoarea totală a creditului, însă în speţă creditorul solicită comisionul calculat pentru perioada de 18 luni care constituie 0.19% pe zi (fapt ce rezultă din art. 1. lit. B. din contract), ceea ce evident depăşeşte limita stabilită de lege.

Prin urmare, creditorul a încălcat prevederile legale enunţate, fapt care-l decade din dreptul de a pretinde încasarea altor sume decît corpul împrumutului (art. 24 alin. (3) din legea privind organizaţiile de creditare nebancară - În cazul încălcării prevederilor art. 5 alin. (3^3) lit. b) şi ale art. 9 alin. (1) lit. e) e^1) şi j) organizaţia de creditare nebancară are dreptul să solicite doar restituirea sumei iniţiale, debursate conform contractului de credit/leasing financiar acordat, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalităţile, dobânzile de întârziere şi orice alt tip de plăţi). Prezentele prevederi se aplică inclusiv în cazul în care organizaţia de creditare nebancară a transmis unei persoane terţe dreptul de încasare a creanţelor aferente contractului de credit/leasing financiar acordat.)

Urmare a celor expuse, solicită pârâtul respingerea acţiunii în partea ce depăşeşte încasarea sumei de 23266, 00 lei (compusă din diferenţa dintre împrumutul acordat - 30000,00 lei şi plăţile efectuate 6734.00 lei) şi a taxei de stat proporţional sumei admise (697,98 lei) (a se vedea f. d. 24-25).

Acțiunea reconvențională: La data de 18 noiembrie 2022 Sîrbu Ludmila a depus acțiune reconvențională prin care a solicitat a constata caracterul abuziv şi a declara nulitatea absolută a pct. 3.4. şi 3.5. în partea ce prevăd obligaţia de plată a

comisionului de administrare şi penalităţii din contractul de împrumut nr. ***** din 30.12.2021.

În fapt menționează că între Sîrbu Ludmila şi OCN „Victoria Credit” SRL a fost încheiat contractul de împrumut nr. ***** din 30.12.2021. Conform contractului reclamantul urma să restituie împrumutul acordat în mărime de 30000 lei, să achite comisionul de administrare în mărime de 0,19% pe zi, ceea ce pentru toată durata contractului reprezintă 18746,17 lei şi în caz de întîrziere penalitatea în mărime de 1% pe zi.

Dat fiind faptul că reclamantul a admis întîrzieri la restituirea împrumutului, pîrîtul a înaintat cererea de chemare în judecată privind încasarea datoriei.

Sîrbu Ludmila parţial nu este de acord cu acţiunea înaintată de către OCN „Victoria Credit" SRL, prin urmare înaintează acţiunea rteconvențională, or admiterea acesteia va exclude admiterea unor pretenţii înaintate prin acţiunea iniţială.

Menționează că conform art. 3 din Codul Civil, alin. (1), are calitatea de consumator orice persoană fizică care în cadrul urmi raport juridic civil, acţionează predominant în scopuri ce nu ţin de activitatea de întreprinzător sau profesională. [...], alin. (2), are calitatea de profesionist orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat care, în cadrul unui raport juridic civil, acţionează în scopuri ce ţin de ac tivita/ea de întreprinzător sau profesională, chiar dacă persoana nu are scopul de a obţine un profit din această activitate.

Prin urmare suntem în prezenţa unui raport juridic încheiat între un consumator şi un profesionist, or calitatea acestora se încadrează în definiţiile precitate.

Referitor la pretinsul caracter abuziv al clauzelor contractuale a căror anulare le solicit, menționează Sîrbu Ludmila următoarele:

Conform contractului de împrumut, obligaţiile de plată a comisionului rezultă din pct. 3.4 iar a penalităţilor din pct. 3.5 al contractului menționat.

În conformitate cu art. 1069 alin. (1) din Codul Civil, clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual daca cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, in special deoarece aceasta, s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, dacă una dintre părţi propune celeilalte părţi să selecteze din mai multe clauze, clauza nu consideră negociată individual doar pentru că cealaltă parte a selectat din clauzele propuse.

Potrivit alin. (3), al aceluiași articol dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual, iar potrivit al. (4) în contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual;

Același articol la alin. (6), prevede: Clauză standard se consideră clauza care a fost elaborată anticipat pentru o multitudine de contracte implicînd diferite părţi şi care nu a fost negociată individual.

Conform art. 1072 alin. (1) din Codul Civil, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator. clauza care nu a fost negociată individual se

consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul.

Conform art. 1077 alin. (1) pct. 3) din Codul Civil, sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect - obligarea consumatorului de a respecta clauze cu care acesta nu a avut posibilitatea reală să se familiarizeze înainte de încheierea contractului.

Conform art. 1079 din Codul Civil, intr-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauzele indicate la art. 1077 alin. (1) pct. l)-3) sînt considerate abuzive chiar dacă ele au fost negociate individual cu consumatorul.

Conform art. 3 din Directiva 93/13 CEE, o clauză contractuală, nejiind negociată în mod individual cu consumatorul, este abuzivă, în cazul în care creează, contrar cerinţelor de bună-credinţă. prin ea însăşi sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost nejgociată individual, atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil şi, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influenţa conţinutul ei.

În urma celor expuse, avînd în vedere că contractul de împrumut a fost încheiat în ziua adresării ptrîtului pentru acordarea împrumutului, este evident că clauzele contractuale care prevăd plata comisionului şi penalităţii nu au fost negociate, OCN „Victoria Credit" SRL folosind acelaşi tip de contract pentru o multitudine de clienţi, iar pîrîtul avînd doar opţiunea de a accepta sau a refuza contractul.

Astfel, pîrîtul nu a negociat şi nici nu a avut posibilitatea reală de a negocia şi de a se familiariza cu condiţiile contractuale, pe cale de consecinţă, consider că clauzele prevăzute la pct. 3.4. şi 3.5. sunt abuzive.

Din conţinutul pct. 3.4. rezultă obligaţia de plată a comisionului de administrare pentru careva servicii prestate, în contract nu este prevăzut însă ce presupune comisionul şi pentru ce servicii acesta se achită.

Prin recomandarea nr. 95 din 16.12.2016 Curtea Supremă de Justiţie, explică că: „Creditorul urmează să furnizeze servicii care constituie o contraprestafe şi care să justifice perceperea acestui comision/taxe, în plus, redactarea acestor clauze să nu fie lipsită de claritate. Cuprinsul contractului urmează să conţină precizări, cu privire la fundamentul perceperii acestui comision/taxe ori destinaţiei acestuia, să conţină în mod transparent motivele care justifică remuneraţia corespunzătoare acestui comision/taxe, în condiţiile în care se contestă că creditorul este obligat să furnizeze o conlraprestatie reală, pentru a obţine comisionul menţionat.

În lipsa acestor precizări, clauza privind comisionul/taxa va fi considerată abuzivă.

Totodată, conform art. 1765 din Codul Civil, în afară de dobândă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Astfel, pentru a pretinde plata comisionului creditorul urmează să presteze servicii debitorului, iar clauzele care prevăd plata comisionului să conţină motivele încasării acestui comision şi serviciile prestate contra acesta.

Consideră Sîrbu Ludmila că administrarea contractului presupune monitorizarea respectării de către pîrît a condiţiilor contractului manifestată prin efectuarea plăţilor în termen, în acest sens consideră că pîrîtul nu poate stabili comisioane şi a le pretinde pentru acţiuni care îi sunt imputabile acestuia, or acesta este obligat să respecte prevederile legale fiscale, contabile, cu privire la organizaţiile de creditare nebancară, fapt ce presupune că acesta duce contabilitatea, monitorizează încasările şi le reflectă.

Prin urmare, debitorul nu beneficiază de vreun serviciu şi nici nu primeşte vreo contraprestaţie în contul comisionului pretins de creditor.

De asemenea, odată ce creditorul consideră că a prestat careva servicii contra comisioanelor pretinse, acesta urma să demonstreze acest fapt prin prezentare probelor în acest sens.

Referitor la penalitatea contractuală menționează pârâta/reclamantă că:

Contractul prevede la pct. 3.5. dreptul reclamantului, în situaţia în care există sume restante, să aplice pentru fîeare zi de întîrziere pînă la rambursarea totală a restanţei o penalitate zilnică de 1%, dar nu mai mult de 30%.

În conformitate art. 1077 alin. (6) din Codul Civil sunt abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect, solicitarea de la consumatorul care nu şi-a executat obligaţia de justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale.

Conform pct. 1 din anexa la Directiva 93/13 CEE, sunt considerate abuzive clauzele contractuale care prevăd: - lit. (e) - solicitarea de la orice consumator care nu şi-a îndeplinit obligaţia să plătească o sumă disproporţionat de mare drept compensaţie.

Astfel, pe lîngă faptul că clauza penală nu a fost negociată, consider că mărimea acesteia este disproporţionat de mare.

Conform art. 328 alin. (1) din Codul Civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, util pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces, iar potrivit alin. (2), nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora.

Conform art. 329 alin. (1) din Codul Civil, în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive. precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga in detrimentul consumatorului.

Conform art. 332 alin. (1) din Codul Civil, dispoziţiile legale privind nulitatea actului juridic se aplică în mod corespunzător cînd doar una sau mai multe clauze ale sale sînt supuse nulităţii.

Conform art. 1076 alin. (1) din Codul Civil, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută.

Alin. (3), în cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanţa de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu.

Astfel, consideră că pct. 3.4. şi 3.5. urmează a fi declarate nule de către instanţa de judecată.

În același timp prin cererea reconvențională pârâtul /reclamant solictă atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Ncalimentare şi Protecţia Consumatorilor.

În acest sens menționează că Conform pct. 9 subpet. 3) lit. d) din Hotărîrea Guvernului nr. 466 din 06.07.2022 cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare şi Protecţia Consumatorilor, funcţiile de bază ale Inspectoratului sunt: constatarea clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

Astfel, dat fiind faptul că Inspectoratul are atribuţii de verificare a respectării prevederilor legislaţiei în domeniul protecţiei consumatorilor şi este împuternicită să constate existenţa clauzelor abuzive în contractele cu consumatorii, considerăm necesară atragerea acesteia în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea judecătorului investit cu examinarea cauzei din 28 noiembrie 2022, a fost stabilită procedura generală de examinare a cauzei, aceasta fiind numită spre examinare în procedură generală cu citarea participanților la proces în ședință de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare (f. d. 27).

În temeiul încheierii Judecătoriei Strășeni din 12 ianuarie 2023 **cauză a fost redistribuită în mod aleatoriu în data de 13 ianuarie 2023,** prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, spre examinare **judecătorului Judecătoriei Strășeni, Elena Bolocan, materialele cauzei fiind transmise judecătorului la 17 ianuarie 2023.**

Având în vedere faptul intentării procesului civil și etapa procesului la care a fost redistribuită cauza, reieșind din natura juridică a cererii de chemare în judecată depuse, înscrisurile anexate, judecătorul a considerat legal și întemeiat a dispune examinarea cauzei în procedură contencioasă generală.

În data de 01.03.2023 în adresa instanței a parvenit nota infirmativă a OCN „Victoria Credit" SRL, prin care aceasta menționează că în fapt în instanța de judecată a fost depusă cererea de chemare în judecată cu valoare redusă privind încasarea datoriei din contul lui Sîrbu Ludmila în beneficiul OCN Victoria Credit SRL IDNO 1012600032362 suma datoriei totale în mărime de 50 733,86 (cincizeci mii şapte sute treizeci şi trei, 86) lei, cât şi taxa de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 1 522,02 (una mie cinci sute douăzeci şi doi, 02) lei. Prin încheierea din 22.09.2022 judecătorul a acceptat în procedură cu privire la cererile cu valoare redusă acţiunea depusă de OCN Victoria Credit SRL către Sîrbu Ludmila privind încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată.

În legătură cu apariţia noilor modificări în lege ține să clarifice circumstanțele ce ţin de valabilitatea clauzelor contractuale (contractului de credit nebancar nr. ***** din 30.12.2021) referitor la comision şi penalitatea contractuală conform modificărilor Legii privind contractele de credit pentru consumatori cu nr. 202 din 12.07.2013 cap.IV art,15, în cauza civilă nr. 2-2044/2022 intentată la cererea de chemare în judecată împotriva lui Sîrbu Ludmila privind încasarea datoriei.

Astfel, în conformitate cu art, 9 alin. (1) lit. e) al Legii menționate "aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit/leasing

financiar dacă aceasta depăşeşte 50%, iar toate celelalte plăţi aferente (comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată), cu excepţia dobânzii, pe o zi de credit nebancar/leasing financiar depăşesc 0,04% din valoarea totală a creditului nebancar/leasingului financiar, în cazul acordării creditului nebancar/leasingului financiar consumatorilor"; şi art V. al Legii Nr. 93 din 07-04-2022 pentru modificarea unor acte normative, -"Prevederile art. I punctul 3, ale art II punctul 1 şi ale art IV punctul 3 care ţin de aplicarea limitei la rata dobânzii şi a celorlalte plăţi aferente se vor aplica situaţiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ceea ce priveşte creanţele ce urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, şi numărul de zile râmase până la scadenţa contractului de credit/leasing financiar. "

Menționează că Legea Nr. 93 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative a intrat în vigoare la 29.05.2022, şi luând în calcul faptul că obligaţia de plată a debitorului Sîrbu Ludmila conform contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 a apărut din data de 31 martie 2022, atunci când a fost reziliat contractul de împrumut, fapt confirmat prin cererea de soluţionare prealabilă cu aviz de recepţie a litigiului, trimisă şi anexată la dosar.

Astfel, la data rezilierii contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 obligaţia de plată a constituit suma de 53 733, 86 lei, ulterior pîrîtul a mai făcut plăţi fapt confirmat prin actul de verificare anexat la dosar. Susține că norma cu privire la limitarea costurilor a intrat în vigoare pe 29 iulie 2022, iar contractul a fost reziliat pe 31 martie 2022, adică mai devreme de intrarea în vigoare a prevederilor legale, ceea ce demonstrează că aceste norme legale nu au efect juridic asupra obligaţiei de plată a debitorului Sîrbu Ludmila conform contractului de împrumut nr ***** din 30.12.2021.

Astfel solicită OCN „Victoria Credit" SRL admiterea în totalitate a cererii de chemare în judecată.

La data de 13.01.2023 OCN „Victoria Credit" SRL, a depus referință la acțiunea reconvențională a lui Sîrbu Ludmila, prin care solicită respingerea acțiunii reconvenționale privind declara nulității clauzelor contractuale drept nefondată și o eschivare de la onorarea obligaţiunilor asumate în conformitate cu Contractul de împrumut nr. ***** din 30.12.2021.

Menționează că, reclamantului/pârât Sîrbu Ludmila, i-a fost pusă la dispoziţie informaţia precontractuală, cu privire la costurile împrumutului ce ţine de comision şi penalităţi în cazul neexecutării obligaţiei la timp. Astfel, reclamanta a fost informată despre oferta de servicii şi că i s-a oferit suficient timp pentru a face cunoştinţă cu acesta, astfel încât să poată compara oferta de împrumut a OCN "Victoria Credit" SRL cu alte oferte de împrumut şi a identifica oferta care o aranjează şi pe care a acceptat-o prin exprimarea voinţei sale libere încheind în acest sens, prezentul contract de împrumut la data de 30 decembrie 2021.

Astfel, prin acceptarea contractului Sîrbu Ludmila a acceptat oferta de împrumut propusă în contractul de împrumut, fapt ce denotă că au fost respectate toate etapele şi poate fi calificat că între consumator şi creditor a avut loc negocierea clauzelor contractului ce urma a fi încheiat. Mai mult ca atât, conform art. 18 alin.(l)

din Legea privind contractele de credit pentru consumatori, reclamanta avea la dispoziţie un termen de 14 zile calendaristice în care putea să revoce contractul de credit fără a invoca vreun motiv. Şi, odată ce Sîrbu Ludmila nu şi-a exercitat dreptul respectiv, se dovedeşte că aceasta a înţeles, a acceptat condiţiile contractuale şi le-a confirmat prin recepţionarea împrumutului şi utilizarea lui.

Argumentează că, Sîrbu Ludmila beneficiază de împrumuturi de la ”Victoria Credit” SRL începând cu data de 27.11.2018, asta confirmă faptul că reclamanta este familiarizată de mult timp cu condiţiile şi specificaţiile contractului de împrumut. În această perioadă de 4 ani, reclamanta a contractat mai multe împrumuturi care au fost rambursate la termen, însă dacă anali: dinamica ultimelor 3 împrumuturi se constată intenţia reclamantei de a intra in posesia unei sume bani cît mai mari, neavînd intenţia de a o rambursa, astfel fiind provocate daune considerabile pîrîtului: Contract nr. 81280 din 21.05.2021 s-a acordat 12000 lei, Contract nr. 85274 din 12.08.2021 s-a acordat 20000 lei, Contract nr. ***** din 30.12.2021, s-a acordat 30000 lei - contract activ și restant.

Buna-credinţă a împrumutătorului s-a apreciat după următoarele condiţii: forţa poziţiilor de negociere ale părţilor (prin prisma faptului că pe piaţă se atestă o mare competitivitate între Organizaţiile Creditare Nebancare); consumatorul şi-a dat acordul pentru clauzele litigioase, la iniţiativa proprie şi manifestarea liberă a consimţământului; suma împrumutului a fost furnizată la cererea expresă consumatorului; reclamantul a acţionat în mod corect şi echitabil faţă de consumator şi s-a ţinut seama i interesele legitime ale părţilor.

Din moment ce Sîrbu Ludmila a solicitat încheierea contractului în aceiaşi zi, fără să solicite termen suplimentar, această circumstanţă nu poate fi calificată drept încălcare a prevederilor legale.

Specifică că oferta de împrumut a pîrîtului este accesibilă 24/24 pe site-ul www.vcredit.md si a acceptată pentru prima data de reclamantă în anul 2018, avînd suficient timp pentru a o analiza și accepta Informaţia precontractuală a fost prezentată în conformitate cu rigorile legale în data de 30.12.2021, completată la solicitarea reclamantei de a semna contractul imediat, fapt permis de lege.

La fel consideră poziţia lui Sîrbu Ludmila drept nefondată și în ce privește plata comisionului. Or, potrivit art. 3.4 din contract ”împrumutatul va plăti împrumutătorului un comision de administrare în mărimea indicată în punctul B. Comisionul este datorat la data încheierii Contractului de împrumut serviciile prestate împrumutatului de către împrumutător, dar va fi calculat reieşind din procentuală a comisionului pentru fiecare zi de utilizare a împrumutului', dar nu mai puţin de 0,6% minim 6%, din valoarea împrumutului în cazul rambursării anticipate în termen de până la 30 reprezintă o facilitate oferită împrumutatului. Rata dobânzii aferente creditului este zero.

Cu referire la poziţia reclamantei Sîrbu Ludmila care a făcut trimitere la Recomandarea nr 16.12.2016 a Curţii Supreme de Justiţie ce ţine de justificarea perceperii comisionului, menționează că potrivit prevederilor art. 1765 CC RM „în afară de dobîndă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Conform contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 nu se aplică dobîndă. În acest caz comisionul fiind unicul cost aplicat pentru serviciul oferit

consumțământului legat de acordarea, gestionarea împrumutului. Ar fi avut o doză de relevanţă aplicarea Recomandării CSJ menționate mai sus, în cazul în care conform contractului s-ar fi aplicat atît dobîndă, cît şi comision.

Consideră poziţia reclamantei drept una nefondată și în partea ce se referă la plata penalității.

Menționează că, potrivit art. 3.5 al contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 este prevăzut faptul că pentru neachitare a datoriei în termen, va fi calculată o penalitate pentru fiecare zi de întîrziere în din soldul împrumutului nerambursat, dar nu mai mult de 30%.

Conform art. 949 alin. (1) CC RM, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care execută obligaţia, creditorul poate cere atât executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu sept executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de Uespăgubnl prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei.

Cu privire la limitarea dobînzii și altor costuri conform Legii nr. 93 din 07.04.2022 invocă faptul că Legea nr. 93 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative a intrat în vigoare la 29.05.2922 însă obligaţia de plată a debitorului Sîrbu Ludmila conform contractului nr. ***** din 30.12.2021 a apărut din data de 31 martie 2022, atunci cînd a fost reziliat contractul de împrumut. Astfel, la data rezilierii contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 obligaţia de plată a constituit suma de 53733, 86 lei, ulterior pîrîtul a mai făcut plăţi fapt confirmat prin actul de verificare anexat la dosar.

În urma celor expuse anterior menţionează că norma cu privire la limitarea costurilor a intrat în vigoare în luna iulie 2022, iar contractul a fost reziliat în luna martie 2022, adică mai devreme de intrarea în vigoare a prevederilor legale, ceea ce demonstrează că aceste norme legale nu au efect juridic asupra obligaţiei de plată a debitorului Sîrbu Ludmila conform contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021.

La data de 16 mai 2023, intervenientul accesoriu ISSPNPC a depus referință la acțiunea reconvențională, prin care menționează că cererea reconvenţională depusă de Sîrbu Ludmila privind constatarea nulităţii clauzelor contractuale este întemeiată pe motive de fapt şi de drept din următoarele motive:

Reclamantul are calitatea de consumator, fapt pentru care devin aplicabile prevederile Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecţia consumatorilor. Or, prin consumator se înţelege orice persoană fizică ce intenţionează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau foloseşte produse, servicii pentru necesităţi nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională.

Conform art. 281 alin. (1) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecţia consumatorilor (în continuare Legea nr.105/2003), ISSPNPC efectuează controlul respectării prevederilor art.712-7204 din Codul Civil în partea referitoare la contractele încheiate cu consumatorii şi constatarea clauzelor abuzive în contract, la sesizarea consumatorului sau din oficiu, în condiţiile legii.

Potrivit art. 942 din Codul civil, „(1) în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a

efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. (2) Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobînzii prevăzute de contract. (3) Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întîrzierii plăţii este mai mic decît rata legală a dobînzii de întîrziere. (4) în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobîndă de întîrziere calculată conform dispoziţiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobîndă de întîrziere. (5) Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadenţă cu justificare, debitorul datorează doar dobîndă de întîrziere la rata prevăzută la art. 874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobîndă de întîrziere. (6) Orice clauza contrară dispoziţiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută ”.

Conform art. 1069 alin. (1) Cod civil, „ Clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. "

În corespundere cu art. 1069 alin. (3-4),„ Dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual. în contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terţ au fost propuse de către profesionist".

Potrivit art. 1072 alin. (1-3) Cod civil, „într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul. Articolele 1077-1079 cuprind lista clauzelor considerate abuzive în contractul dintre un profesionist şi un consumator fără necesitatea evaluării lor conform alin. (1) din prezentul articol şi art. 1075. Listele prevăzute de articolele menţionate la alin. (2) nu vorfi interpretate ca liste exhaustive. ” Conform art. 1077 Cod civil, „Sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect: 6) solicitarea de la consumatorul care nu şi-a executat obligaţia fără justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale”.

Totodată relevă că, articolul 1244 din Codul civil prevede că, „(1) în baza contractului de împrumut, părţile pot prevedea şi plata unei dobânzi, a cărei rată anuală nu poate depăşi dublul ratei de referinţă CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părţile au stipulat rata dobânzii. în sensul prezentului alineat, rata de referinţă CH1BOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Naţională a Moldovei, în baza cotaţiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor băneşti în lei moldoveneşti la alte bănci, pe termen de 12 luni.

(3) Rata dobânzii prin care se încalcă dispoziţiile alin. (1) se reduce de drept până la rata maximă permisă conform alin. (1). Orice clauză contrară este nulă.

În conformitate cu art. 3 din Legea 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (în continuare - Legea 202/2013), „în sensul prezentei legi, noţiunile utilizate au următoarele semnificaţii: costul total al creditului pentru consumatori - toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele şi orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit şi care sunt cunoscute de creditor, cu excepţia taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special valoarea medie a primelor de asigurare, sunt incluse în cazul în care obţinerea creditului sau obţinerea acestuia potrivit clauzelor şi condiţiilor prezentate este condiţionată de încheierea unui contract de servicii

Potrivit art. 4, alin. (2) lit. a) din Legea 202/2013, „ Informaţiile standard specifică, într- un limbaj clar, concis şi lizibil, în acelaşi câmp vizual şi cu caractere de aceeaşi dimensiune, prin intermediul unui exemplu reprezentativ, următoarele: a) rata dobânzii aferente creditului, fixă şi/sau flotantă, împreună cu informaţiile privind orice costuri incluse în costul total al creditului pentru consumator ”.

În corespundere cu art. 5, alin. (3) lit. g) din Legea 202/2013 „Informaţiile precontractuale cuprind: dobânda anuală efectivă şi valoarea totală plătibilă de către consumator, ilustrate prin intermediul unui exemplu reprezentativ care menţionează toate ipotezele folosite pentru calculul ratei respective; în cazul în care consumatorul a informat creditorul în legătură cu una sau mai multe componente ale creditului preferat, precum durata contractului de credit şi valoarea totală a creditului, creditorul trebuie să ia în considerare aceste componente; în cazul în care un contract de credit prevede modalităţi de tragere diferite, cu costuri diferite sau cu rate ale dobânzii aferente creditului diferite, şi creditorul foloseşte ipoteza de la pct. 2 lit. c) din anexa nr. 2, acesta trebuie să indice faptul că aplicarea altor mecanisme de tragere pentru acest tip de contract de credit poate avea drept rezultat aplicarea unei dobânzi anuale efective mai mari.

Conform art. 5, alin. (8) lit. b) din Legea 202/2013, „ Creditorii şi, unde este cazul, intermediarii de credit oferă consumatorului explicaţii corespunzătoare, pentru a-i permite să evalueze dacă contractul de credit propus este adaptat la nevoile sale şi la situaţia sa financiară, unde este cazul, prin explicarea: b) caracteristicilor esenţiale ale produselor propuse (rata dobânzii, numărul de comisioane, costurile creditului, condiţiile rambursării anticipate, valoarea totală de plătit), precum şi a consecinţelor neonorării clauzelor contractuale.

În conformitate cu art. 10, alin. (1) al Legii 202/2013, „Contractele de credit sunt redactate într-un limbaj clar şi lizibil, cu caractere de aceeaşi dimensiune, pe hârtie sau pe un alt suport durabil",

Totodată, art. 10, alin. (3) lit. g) din Legea 202/2013 prevede că, „Contractul de credit specifică în mod clar şi concis: g) dobânda anuală efectivă şi valoarea totală plătibilă de către consumator, indicate în mod evidenţiat (cu caractere aldine) şi calculate la momentul încheierii contractului de credit; se menţionează toate ipotezele folosite pentru calculul acestei rate

Potrivit art. 16 din Legea 202/2013, „Consumatorul, la încheierea contractelor, are următoarele drepturi: a) de a lua liber decizii la achiziţionarea

produsului, serviciului, jară a i se impune în contracte clauze abuzive sau care pot favoriza folosirea unor practici comerciale incorecte, de natură a influenţa opţiunea acestuia; b) de a beneficia de o redactare clară şi precisă a clauzelor contractuale, inclusiv a celor privind caracteristicile principale şi condiţiile de garanţie, indicarea exactă a preţului sau tarifului, precum şi stabilirea cu exactitate a condiţiilor de credit şi a dobînzilor.

Cu referire la clauza contractuală prevăzută la pct. 3.4 din contractul de credit nr. ***** din 30.12.2021 „comision de administrare 18746.17” „Împrumutatul va plăti Î
Împrumutătorului un comision de administrare, în mărimea indicată în punctul B. Comisionul este datorat la data încheierii Contractului de împrumut pentru serviciile prestate împrumutatului de către împrumutător dar va fi calculat reieşind din valoarea procentuală a comisionului pentru fiecare zi de utilizare a împrumutului, dar nu mai puţin de 0,6% pe zi, minim 6% din valoarea împrumutului în cazul rambursării anticipate în termen de 30 zile, ce reprezintă o facilitate oferită împrumutatului. Rata dobânzii aferente creditului zero. ”

Este absolut necesar de menţionat că orice clauză contactuală este obligatoriu de a fi negociată individual de către părţi ceea ce este şi stipulat la art. 1069 din Codul Civil „Clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu.”

Conform art. 16 lit. b) al Legii nr. 105/2003Consumatorul, la încheierea contractelor, are următoarele drepturi: de a beneficia de o redactare clară şi precisă a clauzelor contractuale, inclusiv a celor privind caracteristicile principale şi condiţiile de garanţie, indicarea exactă a preţului sau tarifului, precum şi stabilirea cu exactitate a condiţiilor de credit şi a dobânzilor”.

Din speţa sus menţionată analizînd multiaspectual contractual de credit şi totalitatea actelor anexe în colaborare cu prevederile legale ce vizează contractual de credit, sesizăm că pct. 3.4 din contractual de credit nr. ***** din 30.12.2021 este o clauză contractuală ce nu a fost negociată prealabil de către părţi, astfel lezând drepturile consumatorului.

În această ordine de idei relevă că contractele de adeziune sunt contractele în care clauzele sunt reformulate de una din părţi (de regulă aceasta este partea care are o mai mare putere economică şi care este un profesionist), iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condiţiile impuse sau să renunţe de a încheia contractul. Negociate sunt contractele în care fiecare parte negociază toate clauzele contratului.

În speţă, se atestă faptul că consumatorul Sîrbu Ludmila, nu a dispus de posibilitatea de a negocia în mod individual clauzele contractului de credit nr. ***** din 30.12.2021.

Mai mult ca atât, luarea de cunoştinţă cu condiţiile contractuale nu echivalează cu acceptarea integrală a conţinutului acestuia din moment ce el conţine clauze abuzive se consideră că aceasta a acceptat situaţia creată.

Raţiunea acestui contract de credit constă în poziţia de inferioritate economică, juridică, tehnică a consumatorului Sîrbu Ludmila în raport cu O.C.N.

”Victoria Credit" S.R.L., inferioritatea manifestându-se atât în ceea ce priveşte puterea de negociere, cât şi ceea ce priveşte nivelul de informare.

Respectiv, consimţământul dat de Sîrbu Ludmila la momentul încheierii contractului, prin prisma legii, poate fi considerat inexistent, întrucât a fost exprimat în contextul unei stări de constrângere financiară, stare de care O.C.N. „Victoria Credit” S.R.L. a profitat şi a impus obligaţii excesive pe seama consumatorului, aflat în acest sens într-o poziţie net-dezavantajoasă.

Cu referire la clauza contractuală prevăzută la net. 3.5 din contractul de credit nr. ***** din 30.12.2021 „penalitate zilnică”, în situaţia în care există sume restante, împrumutătorul va aplica pentru fiecare zi de întârziere până la rambursarea totală a restanţei, o penalitate zilnică, echivalentă cu 1% din soldul împrumutului acordat, dar nu mai mult de 30%”.

Prevederea contractuală respectivă o consideră ca fiind clauză contractuală abuzivă, întrucât acordă permisiunea comerciantului de a solicita de la orice consumator, care nu şi-a îndeplinit obligaţia drept compensaţie, o sumă disproporţionată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligaţiilor contractuale. La aprecierea termenului de „clauză penală disproporţionat de mare”, subliniem că cuantumul penalităţii de la 1% până la 30% pentru fiecare zi de întârziere, constituie o penalitate excesivă, provocând un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din contractul de credit nr. ***** din 30.12.2021. în acest sens, clauza contractuală îl plasează pe consumator într-o situaţie juridică economică nefavorabilă, producând efecte negative disproporţionate în patrimoniul consumatorului. Aprecierea dezechilibrului contractual cauzat de cuantumul clauzei penale se efectuează prin prisma echivalenţei prestaţiilor ce presupune că drepturile şi obligaţiile reciproce trebuie să aibă, dacă nu valoare identică, măcar una apropiată.

Astfel, o asemenea clauză reprezintă un abuz din partea agentului economic, defavorizând consumatorul, care este partea mai vulnerabilă a raportului juridic.

Contractele de adeziune sunt contractele în care clauzele sânt preformulate de una din părţi (de regulă acesta este partea care are o mai mare putere economică şi care este un comerciant) iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condiţiile impuse sau să renunţe de a încheia contractul.

Aceste prevederi contractuale acordă permisiunea comerciantului de a solicita de la orice consumator, care nu şi-a îndeplinit obligaţia şi/sau a reziliat anticipat contractul, drept compensaţie, o sumă disproporţionată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligaţiilor contractuale şi/sau rezilierea anticipată a contractului.

La aprecierea termenului de „clauză penală disproporţionat de mare”, subliniază că cuantumul penalităţilor în speţă, constituie o penalitate excesivă, provocând un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din acest contract.

În acest sens, clauzele contractuale în discuţie îl plasează pe consumator într-o situaţie juridică economică nefavorabilă, producând efecte negative disproporţionate în patrimoniul acestuia.

Aprecierea dezechilibrului contractual cauzat de cuantumul clauzei penale se efectuează prin prisma echivalenţei prestaţiilor ce presupune că drepturile şi obligaţiile reciproce trebuie să aibă, dacă nu valoare identică, măcar una apropiată.

Concretizează că ținând cont de cele menţionate, efectuând analiza prevederilor contractului din speţă, ISSPNPC a depistat clauze abuzive care produc un dezechilibru semnificativ între prestaţiile părţilor. Astfel, interesele celor două părţi ale contractului sunt disproporţionate, interesul consumatorului fiind neglijat, în raport cu cel al contractantului său, dezechilibrul dintre consumator şi O.C.N. „Victoria Credit" S.R.L., fiind uşor vizibil. Acest dezechilibru este, în primul rând, unul economic, neavând importanţă, dacă s-au produs sau nu efecte în patrimoniul consumatorului.

Astfel, nu se poate admite argumentul că, odată semnat/acceptat un contract, acesta îi este opozabil consumatorului, indiferent dacă este ilegal, nul sau abuziv. Curtea de Justiţie a Uniunii Europene a statuat, în Cauza C-l 68/05, importanţa protecţiei consumatorului, determinând în mod particular legislaţia comunitară să prevadă, în art. 6 paragraful 1 al Directivei 93/13/CEE că clauzele abuzive, cuprinse într-un contract încheiat între un consumator şi un profesionist, nu sunt obligatorii pentru consumator, Aceasta este o dispoziţie imperativă care, având în vedere poziţia de inferioritate a unei părţi a contractului, este menită să înlocuiască echilibrul formal, pe care contractul îl stabileşte între drepturile şi obligaţiile părţilor contractante şi are ca efect impunerea unui echilibru real care restabileşte egalitatea între părţi". „Natura şi importanţa interesului public, pe care se bazează protecţia conferită de directivă consumatorului, justifică, mai mult, ca instanţa naţională să fie obligată să aprecieze, din oficiu, caracterul abuziv al unei clauze contractuale, compensând în felul acesta dezechilibrul care există între consumator şi profesionist"

Subliniază că scopul instituirii nulităţii absolute a clauzelor abuzive constă în descurajarea profesioniştilor să utilizeze clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

În acest caz, este necesară excluderea totală a efectelor clauzelor abuzive, astfel încât să se înţeleagă că, în cazul constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale, utilizatorul nu va putea miza pe reducerea efectelor clauzelor abuzive până la minimul legal, astfel fiind sancţionat pentru practicarea clauzelor abuzive.

Consideră ISSPNPC că, contractul de credit menţionat supra, conţine clauze abuzive, acestea nefiind negociate în mod individual cu consumatorul, iar caracterul abuziv al unei clauze contractuale este temei de declarare a nulității absolute a unei astfel de clauze.

La 12 iunie 2023 OCN "Victoria Credit" SRL a depus referință suplimentară la cererea reconvențională prin care menționează următoarele:

Solicitarea intervenientului accesoriu ISSPNPC de a declara nulitatea clauzelor contractuale, prin care se propune şi se susţine eschivarea lui Sîrbu Ludmila de la onorarea obligaţiunilor asumate în conformitate cu Contractul de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 o apreciază ca fiind nefondată, din considerentele expuse infra:

Astfel, potrivit prevederilor art, 1071 CC RM ce ţine de obligaţia transparenţei, clauzele contractuale care nu au fost negociate individual trebuie să fie elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi să fie lizibile.

Faptul că reclamantei Sîrbu Ludmila, i-a fost pusă la dispoziţie informaţia precontractuală, cu privire la costurile împrumutului ce ţine de comision şi penalităţi în cazul neexecutării obligaţiei la timp. Astfel, reclamanta a fost informată despre oferta de servicii şi că i s-a oferit suficient timp pentru a face cunoştinţă cu acesta, încât să poată compara oferta de împrumut a OCN "Victoria Credit" SRL cu alte oferte de împrumut şi să identifice oferta care o aranjează şi pe care a acceptat-o prin exprimarea voinţei sale libere încheind în acest sens contractul de împrumut.

În aşa mod, împrumutatul declară că prin trimiterea cererii de împrumut a luat cunoştinţă, cu informaţia precontractuală, în condiţiile Legii nr. 202 privind contractele de credit pentru consumatori şi doreşte să încheie contractul imediat. Astfel, prin acceptarea contractului Sîrbu Ludmila a acceptat oferta de împrumut propusă în contractul de împrumut, fapt ce denotă că au fost respectate toate etapele şi poate fi calificat că între consumator şi creditor a avut loc negocierea clauzelor contractului ce urma a fi încheiat Mai mult ca atât, conform art. 18 alin.(l) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori, reclamanta avea la dispoziţie un termen de 14 zile calendaristice în care putea să revoce contractul de credit fără a invoca vreun motiv. Şi, odată ce Sîrbu Ludmila nu şi-a exercitat dreptul respectiv, se dovedeşte că aceasta a înţeles, a acceptat condiţiile contractuale şi le-a confirmat prin recepţionarea împrumutului şi utilizarea lui.

Reiterează că reclamanta Sîrbu Ludmila beneficiază de împrumuturi de la OCN Victoria Credit SRL începând cu data de 27.11.2018, fapt ce confirmă că reclamanta este familiarizată de mult timp cu condiţiile şi specificaţiile contractului de împrumut.

Buna-credinţă a împrumutătorului s-a apreciat după următoarele condiţii: forţa poziţiilor de negociere ale părţilor (prin prisma faptului că pe piaţă se atestă o mare competitivitate între Organizaţiile de Creditare Nebancare); consumatorul şi-a dat acordul pentru clauzele litigioase, la iniţiativa proprie şi cu manifestarea liberă a consimţământului; suma împrumutului a fost furnizată la cererea expresă a consumatorului; reclamantul a acţionat în mod corect şi echitabil faţă de consumator şi s-a ţinut seama de interesele legitime ale părţilor.

Din momentul ce Sîrbu Ludmila a solicitat încheierea contractului în aceiaşi zi, fără să solicite termene suplimentare, această circumstanţă nu poate fi calificată drept încălcare a prevederilor legale.

Specifică și faptul oferta de împrumut a pîrîtului este accesibilă 24/24 pe site-ul www.vcredit.md si a fost acceptată pentru prima data de reclamantă în anul 2018, avînd suficient timp pentru a o analiza şi accepta. Informaţia precontractuală a fost prezentată în conformitate cu rigorile legale în data de 30.12.2021, fiind completată la solicitarea reclamantei de a semna contractul imediat, fapt permis de lege.

Poziţia intervenientului accesoriu ISSPNPC cu privire la comisionul contractual ce urmează a fi achitat de împrumutat la fel o apreciază ca fiind nefondată. Or, potrivit art. 3.4 din contract "împrumutatul va plăti împrumutătorului un comision de administrare, în mărimea indicată fn punctul B. Comisionul este

datorat la data încheierii Contractului de împrumut pentru serviciile prestate împrumutatului de către împrumutător, dar va fi calculat reieşind din valoarea procentuală a comisionului pentru fiecare zi de utilizare a împrumutului, dar nu mai puţin de 0,6% pe zi, minim 6%, din valoarea împrumutului în cazul rambursării anticipate în termen de până la 30 zile, ce reprezintă o facilitate oferită împrumutatului. Rata dobânzii aferente creditului este zero."

Potrivit prevederilor art. 1765 CC RM "în afară de dobîndă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului."

Menţionează faptul că conform contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 nu se aplică dobândă în acest caz comisionul fiind unicul cost aplicat pentru serviciul oferit consumatorului legat de acordarea, gestionarea împrumutului.

Cât priveşte poziţia ISSPNPC, că contractul de împrumut nu a dat posibilitatea părţilor de a conveni sau negocia în privinţa unui comision pentru serviciile prestate, iar obligarea consumatorului, în baza unui contract de împrumut preformulat, la plata unei taxe aferente şi a unei penalităţi, urmează să fie calificată ca fiind contrară cerinţelor de bună-credinţă impuse cosumatorului o consideră nefondată, neîntemeiată, şi nu este de acord cu aceasta din următoarele motive:

Prin semnătura electronică, Sîrbu Ludmila a acceptat oferta propusă în contractul de împrumut, fapt ce denotă că au fost respectate toate etapele şi poate fi calificat că între consumator şi creditor a avut loc negocierea clauzelor contractului ce urma a fi încheiat. Comisionul a fost stabilit de către OCN Victoria Credit SRL ca comision de administrare, adică pentru toate serviciile prestate pe parcursul negocierilor, încheierii, efectuării tuturor plăţilor şi urmăririi executării contractului de împrumut.

Din momentul ce Sîrbu Ludmila a solicitat încheierea contractului în aceiaşi zi, fără să solicite termene suplimentare, considerăm că această circumstanţă nu poate fi calificată drept încălcare a prevederilor legale, deoarece fiindu-i prezentat proiectul contractului de împrumut, ultima şi-a realizat dreptul de negociere înainte de recepţionarea împrumutului şi utilizarea lui.

Poziţia intervenientului accesoriu privitor la clauzele contractuale ce se referă la plata penalității la fel le apreciază ca fiind nefondate.

Astfel menționează că potrivit art. 3.5 al contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 este prevăzut faptul că în caz de neachitare a datoriei în termen, va fi calculată o penalitate pentru fiecare zi de întîrziere în mărime de 1% din soldul împrumutului nerambursat, dar nu mai mult de 30%.

Conform art. 949 alin. (1) CC RM ’’Dacă penalitatea este stipulata pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu se poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei".

ISSPNPC susţine că clauza cu privire la penalitate ar fi abuzivă. Contrar celor spuse de intervenientul accesoriu, dacă s-ar fi aplicat dobânda de întîrziere pentru toate zilele de întîrziere calculat conform art. 942 din Cod Civil al RM ar fi aproximativ aceeaşi sumă. Nu este exclus însă faptul că ea poate creşte în continuare pînă cînd Sîrbu Ludmila va asigura executarea obligaţiunii de plată.

Astfel suma finală poate fi una şi mai mare decît cea calculată în cazul neexecutării obligaţiei de plată în timp în urma rezilierii contractului.

Astfel, din momentul scadenţei plăţii conform art. 942 din Cod Civil al RM şi achitările efectuate de către debitorul Sîrbu Ludmila în perioada de întîrziere, dobînda de întîrzierea calculată ar fi următoarea: (29043,07 lei x 0,0315%) x 27 zile de întârziere de la 01 martie pînă la data 27 martie 2022 + (28043,07 lei x 0,0315%) x 43 zile întârziere de la 28 martie pînă pe 10 mai 2022 + (26043,07 x 0,0315 %) x 51 zile întârziere de la 11 mai pînă la 30 iunie 2022 + (26043,07 lei x 0,0643) x 7 zile întârziere de la 1 iulie pînă pe 7 iulie 2022 +25043,07 lei x 0,0643 x 177 zile întârziere de la 8 iulie pînă pe 31 Decembrie 2023 +(25043,07 Iei x 0,0685%) x 170 zile întârziere de la 01 ianuarie pînă pe 19 Iunie 2023 = 6 929,04 lei.

Astfel suma totală calculată ca dobândă de întîrziere pînă la data de 19 iunie 2023 atunci cînd este preconizată şedinţa de judecată este de 6 929, 04 lei.

Argumentele participanților în cadrul dezbaterilor judiciare în conformitate cu art. 213 și art. 233 Cod de procedură civilă al RM:

Reprezentantul reclamantului/pârât „Victoria Credit", citat legal, în ședință de judecată nu s-a prezentat, prin cererea de chemare în judecată solicitând examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Pârâtul /reclamant, Sîrbu Ludmila, fiind citată legal în ședință de jduecată nu s-a prezentat solicitând examinarea cauzei în lipsă.

Intervenientul accesoriu Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, fiind citat legal, în ședință de judecată nu s-a prezentat, prin referința depusă, a solicitat examinarea cauzei în lipsă.

Astfel, fiind respectată procedura legală de citare a participanților la proces, acțiunea civilă, acțiunea reconvențională și referințele fiind comunicate părților pe principii de contradictorialitate, în temeiul cererii acestora, în conformitate cu art. 100, 102, 205 și art. 206 alin. (1) CPC, protocolar s-a dispus examinarea cauzei în lipsa părților.

II. Motivarea întocmită în conformitate cu art. 241 alin. (2) şi (5) CPC:

Aprecierea instanței de judecată: Audiind explicațiile participanților la proces, examinând circumstanțele de fapt și drept invocate la depunerea cererii de chemare în judecată prin prisma înscrisurilor pertinente și concludente administrate și cercetate în proces, instanța de judecată ajunge la concluzia că este legal și întemeiat a admite parțial acțiunea civilă înaintată de OCN „Victoria Credit " SRL, fiind legal și întemeiat a admite integral acțiunea reconvențională înaintată de către Sîrbu Ludmila, luând în consideraţie circumstanțele de fapt și drept și concluziile statuate **infra.**

În drept, sub aspect procedural, instanța de judecată reține că, în temeiul art. 7 alin. (1) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim. În temeiul art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă, **parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.**

În temeiul art. 117 alin. (1) CPC, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În temeiul art. 117 alin. (2) și (3) CPC, în calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor. Probele obţinute cu încălcarea legii nu au putere de probaţiune şi nu pot fi puse de instanţă în temeiul hotărîrii.

În temeiul art. 118 alin. (1) CPC, reieșind din caracterul procedurii generale de examinare a acțiunii, în condițiile în care între părți există un litigiu de drept, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În temeiul art. 130 alin. (1) – (5) CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanţa constată prin cercetare şi comparare cu alte probe că datele pe care le conţine corespund realităţii.

În fapt, analizând și apreciind înscrisurile administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, admisibile, pertinente și concludente pentru judecarea completă și obiectivă a cauzei prin prisma prevederilor **art. art. 117 – 122 și art. 130 CPC**, instanța de judecată **constată următoarele circumstanțe de fapt:**

În data de 30 decembrie 2021 OCN „Victoria Credit” SRL în calitate de creditor și debitorul Sîrbu Ludmila au încheiat contractul de împrumut nr.***** din 30/12/2021 prin care organizația de creditare nebancară s-a obligat să pună la dispoziția Ludmilei Sîrbu un credit nebancar în valoare de 30 000 lei, cu termenul de rambursare stabilit în 18 rate lunare egale a câte 2724,93 lei lunar calculat începând cu data de 30 ianuarie 2022 (a se vedea f. d. 2).

Prin Ordinul de plată nr. 10024 din 30.12.2021 se confirmă că OCN „Victoria Credit” SRL a acordat lui Sîrbu Ludmila suma împrumutului convenit, în valoare de 30 000 lei, îndeplinindu-și astfel obligațiile asumate prin contractul de împrumut nr.***** din 30/12/2022 (a se vedea f. d. 5).

În continuare, se constată că, potrivit Actului de verificare conform Contractul de împrumut nr.***** din 30/12/2021, costul total al creditului nebancar a fost calculat în valoare totală 50 733, 86 lei, fiind compus din suma de 25043.07 lei cu titlu de împrumut, suma de 16979, 17 lei cu titlu de comision și suma de 8711, 62 lei cu titlu de penalitate de întârziere.

În acest sens, se constată că, în contul stingerii datoriei născute în temeiul contractului nr. ***** din 30 decembrie 2021, Sîrbu Ludmila a restituit în beneficiul

„Victoria Credit” suma totală de 6734 lei, fapte care sunt recunoscute de către ambele părți și se consideră dovedite în temeiul art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă al RM.

Prin scrisoarea recomandată din 31.03.2022, OCN „Victoria Credit” SRL a informat debitorul despre rezilierea Contractului de împrumut, solicitînd rambursarea datoriei restante, dar neachitate, informîndu-l despre consecinţele ce vor surveni în cazul neonorării obligaţiunilor sale, nemijlocit de a se adresa în instanța de judecată și a solicita restituirea datoriei restante și a sumei rămase a creditului cu costurile aferente calculate în baza contractului încheiat la 30 decembrie 2021 (f. d. 8).

În baza calculului efectuat de către creditor, reieșind din cererea de chemare în judecată, în baza contractului încheiat la 30 decembrie 2021, creditorul pretinde încasarea sumei de 25 043,07 lei cu titlu de împrumut nerambursat, a sumei de 16 979, 17 lei, cu titlu de comision și a sumei de 8 711, 62 lei cu titlu de penalitate de întârziere.

În drept, sub aspect material, având în vedere faptul încheierii contractului de credit nebancar la 30 decembrie 2021, instanța de judecată reține că, în temeiul art. 9 alin. (1) și (2) din Codul civil în redacția Legii în vigoare începând cu 01 martie 2019, republicat în Monitorul Oficial nr.66-75 din 01.03.2019 art.132 (în continuare ”Codul civil), drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

În acest sens, **drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice;** b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

În temeiul art. 10 alin. (1) din Codul civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. **Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.**

În temeiul art. 11 alin. (1)-(2) din Codul civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic. În special, **este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte**, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art. 774 alin. (1) – (3) din Codul civil, î**n virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute**. Prestaţia poate consta în a da, a face

sau a nu face. Obligaţia poate fi pură şi simplă sau afectată de modalităţi, iar prestaţia trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

În temeiul art. 775 alin. (1) din Codul civil, **debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.**

În temeiul art. 776 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

În temeiul art. 942 alin. (1) **în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.**

În temeiul **art. 942 alin. (2), (3) din Codul civil, r**ata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobînzii prevăzute de contract. Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întîrzierii plății este mai mic decît rata legală a dobînzii de întîrziere.

În temeiul art. 942 alin. (4) din Codul civil, în cazul în care s-a stipulat o **clauză penală**, **creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere**. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere.

În temeiul **art. 947 alin. (1) – (6) din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).** Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalități mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligației este justificată. Nulitatea obligației atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligației.

În temeiul art. 948 din Codul civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancțiunea nulității absolute.

Reieșind din natura raporturilor contractule încheiate între OCN „Victoria Credit” SRL și Sîrbu Ludmila, în baza înscrisurilor analizate supra, instanța de judecată judecată constată încheierea contractelor de credit nebancar, or, în temeiul

art. 1763 alin. (1) – (3) Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut**, cu condiția rambursării ei, a plății dobînzii şi a altor plăți aferente,** sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. Contractul de credit se încheie în scris.

Astfel, faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul.

În conformitate cu art. 1764 alin. (1) Cod civil, p**ărţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobînzi fixe sau flotante**. Creditorul nu poate modifica în mod unilateral mărimea dobînzii decît în cazurile prevăzute de lege sau de contract. În cazul cînd contractul prevede dreptul băncii sau a organizației de creditare nebancară de a modifica în mod unilateral mărimea dobînzii, aceasta se va efectua în funcţie de rata de bază a Băncii Naţionale, de rata inflaţiei şi de evoluţia pieţei financiare bancare și nebancare, ţinîndu-se cont de principiul echităţii.

În temeiul art. 1765 Cod civil, **în afară de dobîndă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.**

În temeiul art. 1769 alin. (1) și (2) Cod civil, **creditorul poate rezolvi contractul şi cere restituirea creditului şi a sumelor aferente dacă:** a) debitorul a devenit insolvabil; b) debitorul nu a oferit garanţiile cerute sau a redus fără acordul creditorului garanţiile oferite; c) debitorul nu plăteşte dobînda în termenul stabilit; d) debitorul nu a executat obligaţia de restituire a cel puţin 2 tranşe ale creditului, atunci cînd contractul prevede restituirea creditului în rate; e) există alte cazuri prevăzute de lege sau de contract. Rezoluțiunea contractului suspendă imediat utilizarea creditului, însă creditorul va acorda debitorului un termen de cel puţin 15 zile pentru restituirea sumelor utilizate şi a sumelor aferente.

În temeiul art. 1769 alin. (5) Cod civil, rezoluțiunea pentru motivul indicat la alin.(1) lit.d) produce efecte doar atunci cînd creditorul a acordat debitorului un termen de 15 zile pentru plata sumei restante, iar plata nu a fost făcută – în speță contractul de credit nebancar încheiat se consideră rezoluționat la data expirării termenului de 30 de zile acordat prin somația expediată la 31 martie 2022, în care debitorul nu a efectuat plata ratelor scadente și rămase neachitate, circumstanțe de fapt și drept care confirmă temeinicia adresării creditorului în instanța de judecată cu acțiune civilă privind restituirea creditului nebancar acordat.

În temeiul art. 1770 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care a rezolvit contractul de credit pentru neexecutarea fără justificare a obligațiilor de către debitor, banca sau **organizația de creditare nebancară nu are dreptul de a cere dobînda pe care o va rata din cauza încetării înainte de termen a contractului de credit. Această regulă nu împiedică banca sau organizația de creditare nebancară să ceară repararea prejudiciului cauzat conform dispozițiilor alin. (2) și, după caz, dispozițiilor privind neexecutarea obligațiilor.** Dispozițiile legale privind clauza penală rămîn aplicabile.

În temeiul art. 3 alin. (1) – (2) Cod civil, are calitatea de consumator orice persoană fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acţionează predominant în

scopuri ce nu țin de activitatea de întreprinzător sau profesională. Persoana fizică nu are calitatea de consumator dacă cealaltă parte a raportului juridic civil nu are calitatea de profesionist. Are calitatea de profesionist orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat care, în cadrul unui raport juridic civil, acţionează în scopuri ce ţin de activitatea de întreprinzător sau profesională, chiar dacă persoana nu are scopul de a obţine un profit din această activitate.

Astfel, reieșind din natura juridică a raporturilor contractuale încheiate între OCN „Victoria Credit", care a acționat ca un profesionist și împrumutatul Sîrbu Ludmila, care a acționat în calitate de consumator, se constată că, în privința acestora sunt aplicabile prevederile Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecţia consumatorilor.

În conformitate cu art. 16 din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecţia consumatorului, consumatorul, la încheierea contractelor, are următoarele drepturi: a) de a lua liber decizii la achiziţionarea produsului, serviciului, fără a i se impune în contracte clauze abuzive sau care pot favoriza folosirea unor practici comerciale incorecte, de natură a influenţa opţiunea acestuia; b) de a beneficia de o redactare clară şi precisă a clauzelor contractuale, inclusiv a celor privind caracteristicile calitative şi condiţiile de garanţie, indicarea exactă a preţului sau tarifului, precum şi stabilirea cu exactitate a condiţiilor de credit şi a dobânzilor; c) de a lua cunoştinţă, în prealabil, de textul contractului pe care intenţionează să îl încheie; d) de a fi exonerat de plata pentru produsele, serviciile care nu au fost solicitate; e) de a fi despăgubit pentru daunele cauzate de produsele, serviciile care nu corespund cerinţelor prescrise sau declarate ori clauzelor contractuale; f) de a i se asigura deservirea tehnică necesară şi piese de schimb pe toată durata de funcţionare a produsului, stabilită în documentele normative sau declarată de către producător ori convenită de părţi; g) de a plăti pentru produsele, serviciile de care beneficiază sume stabilite cu exactitate, în prealabil; majorarea preţului iniţial este posibilă numai cu acordul consumatorului.

Astfel, verificând respectarea de către profesionistul OCN „Victoria Credit" SRL a drepturilor consumatorului Sîrbu Ludmila la încheierea contractului de împrumut, în conformitate cu prevederile art. 1069 alin. (1), 1070 alin. (1) și art. 1071 alin. (1), 1072 alin. (1) și art. 1075 Cod civil al Republicii Moldova în vigoare la momentul încheierii contractului, reieșind din conținutul clauzelor și modul în care au fost incluse și redactate în contract, se constată următoarele:

Conform pct. 3.4 al Contractului de împrumut nr. ***** din 30.12.2021 împrumutatul va plăti împrumutătorului un comision de administrare, în mărimea indicată în punctul B. Comisionul este datorat la data încheierii Contractului de împrumut pentru serviciile prestate împrumutatului de către împrumutător, dar va fi calculat reieşind din valoarea procentuală a comisionului pentru fiecare zi de utilizare a împrumutului, dar nu mai puţin de 0,6% pe zi, minim 6%, din valoarea împrumutului în cazul rambursării anticipate în termen de până la 30 zile, ce reprezintă o facilitate oferită împrumutatului. Rata dobânzii aferente creditului este zero.

Conform pct. 3.5 al aceluiași contract în situaţia în care există sume restante, împrumutătorul va aplica pentru fiecare zi de întârziere pînă la rambursarea

totală a restanţei, o penalitate zilnică, echivalentă cu 1% din soldul împrumutului acordat, dar nu mai mult de 30%.

Prin prisma prevederilor art. 10, 775, 942 alin. (4), 1069 alin. (1), 1072 alin. (1), 1075 și art. 1077 alin. (1) pct. 6 Cod civil al RM, precum și prevederile art. 16 lit. b) al Legii nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecţia consumatorilor (în continuare Legea nr. 105/2003), instanța consideră că, prevederile contractuale respective constituie clauze contractuale standard care sunt abuzive în raport cu debitorul consumator, întrucât acordă permisiunea comerciantului de a solicita de la orice consumator, care nu şi-a îndeplinit obligaţia drept compensaţie, o sumă disproporţionată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligaţiilor contractuale.

Or, se constată că, pct. 3.4 din contractual de credit nr. ***** din 30.12.2021 este o clauză contractuală ce nu a fost negociată prealabil de către părţi, astfel lezând drepturile consumatorului, având în vedere faptul că contractele de adeziune sunt contractele în care clauzele sunt reformulate de una din părţi (de regulă aceasta este partea care are o mai mare putere economică şi care este un profesionist), iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condiţiile impuse sau să renunţe de a încheia contractul.

Astfel, negociate sunt contractele în care fiecare parte negociază toate clauzele contratului, context în care, în ceea ce privește consumatorul Sîrbu Ludmila, se constată că, la încheierea contractului, nu a dispus de posibilitatea de a negocia în mod individual clauzele contractului de credit nr. ***** din 30.12.2021.

Este întemeiat a reține faptul că, luarea de cunoştinţă de condiţiile contractuale nu echivalează cu acceptarea integrală a conţinutului acestuia, din moment ce el conţine clauze abuzive se consideră că aceasta a acceptat situaţia creată, având în vedere poziția de ferioritate economică, juridică, tehnică a consumatorului Sîrbu Ludmila în raport cu O.C.N. ”Victoria Credit" S.R.L., în ceea ce priveşte puterea de negociere, cât şi în ceea ce priveşte nivelul de informare.

În ceea ce privește clauza contractuală prevăzută la net. 3.5 din contractul de credit nr. ***** din 30.12.2021 „penalitate zilnică”, în situaţia în care există sume restante, împrumutătorul va aplica pentru fiecare zi de întârziere până la rambursarea totală a restanţei, o penalitate zilnică, echivalentă cu 1% din soldul împrumutului acordat, dar nu mai mult de 30%”, se constată caracterul abuziv întrucât acordă permisiunea comerciantului de a solicita de la orice consumator, care nu şi-a îndeplinit obligaţia drept compensaţie, o sumă disproporţionată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligaţiilor contractuale.

Având în vedere cuantumul, modalitatea și termenul de calcul al penalității vădit excesive, care provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din contractul de credit nr. ***** din 30.12.2021, clauza contractuală plasându-l pe consumator într-o situaţie juridică economică nefavorabilă, producând efecte negative disproporţionate în patrimoniul consumatorului.

Prin prisma echivalenţei prestaţiilor între profesionist și consumator, se presupune că drepturile şi obligaţiile reciproce trebuie să aibă, dacă nu valoare identică, cel puțin una apropiată, raport de proporționalitate care lipsește în acest caz. Or, prin compensarea nejustificată a cheltuielilor nesuportate de facto de către

comerciant, creditorul a generat cu decalaj dintre drepturile şi obligaţiile părţilor, în defavoarea consumatorului.

Astfel, în conformitate cu art. 328 alin. (1) și art. 329 alin. (1) Cod civil, coroborate cu prevederile art. 1077 alin. (1) Cod civil, reieșind din circumstanțele de fapt și drept statuate supra, se constată caracterul abuziv al clauzelor contractuale incluse în pct. 3.4 și 3.5 din contractul de împrumut nr. ***** din 30 decembrie 2021, în partea în care prevăd obligația de plată a comisionului de administrare și a penalității de întârziere, acestea fiind lovite de nulitate absolută.

Or, în temeiul art. 328 alin. (1) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual, instanța de judecată fiind obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces, iar în temeiul art. 329 alin. (1) Cod civil, **în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum și clauzele prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecție**). Nulitatea de protecție operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.

Cu privire la argumentele OCN ”Victoria Credit” SRL întemeiate pe consimțământul consumatorului manifestat la încheierea contractului și dreptul de a nu-și exercita termenul de negociere de 14 zile, în cazul creditelor nebancare contractate, precum și numărul contractelor încheiate succesiv, care ar fi trebuit, în opinia creditorului, să constituie temei de a considera că consumatorul era conștient de clauzele contractuale standard puse la dispoziția sa, instanța de judecată consideră argumentele creditorului ca fiind întemeiate pe interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material la încheierea contractului de împrumut.

Or, în conformitate cu ar. 1069 alin. (1) Cod civil, clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu.

În temeiul art. 1070 alin. (1) Cod civil, **clauzele propuse de către o parte care nu au fost negociate individual pot fi invocate față de cealaltă parte doar dacă cealaltă parte le-a cunoscut sau dacă partea care le-a propus a luat măsuri rezonabile pentru a atrage atenția celeilalte părți asupra lor la momentul încheierii contractului s**au înainte de aceasta.

În temeiul art. 1072 alin. (1) Cod civil, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, **clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul** – circumstanțe de fapt și drept care au fost constatate în conținutul clauzelor contractului încheiat la 30.12.2021 cu consumatorul Sîrbu Ludmila, analizate supra.

În acest context, reieșind din conținutul clauzelor contractuale încheiate la 30.12.2021 cu consumatorul Sîrbu Ludmila, care, în baza contractelor de credit nebancar analizate supra, se aplică cumulativ și disproporționat în raport cu consumatorul Sîrbu Ludmila și produc efecte considerabile în raport cu patrimoniul debitorului Sîrbu Ludmila, instanța de judecată respinge argumentele creditorului profesionist și consideră că sunt întemeiate pe interpretarea subiectivă a

circumstanțelor de fapt constatate, or, în conformitate cu art. 1075 alin. (1) Cod civil, **în toate cazurile,** la evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale în sensul art. 1072 alin. (1) se va ține cont de: a) respectarea obligației de transparență prevăzută la art. 1071; b) natura obiectului contractului; c) circumstanțele determinante în cadrul încheierii contractului; d) celelalte clauze contractuale; și e) clauzele cuprinse în orice alt contract de care depinde contractul.

Astfel, în acest aspect, cu privire la argumentele creditorului întemeiate pe prevederile Legii nr. 93 din 07 aprilie 2022, în vigoare la 29 mai 2022, precum și data intrării în vigoare a modificărilor operate la 29 mai 2022, inclusiv la Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară, instanța de judecată consideră că argumentele creditorului se întemeiază pe aplicarea eronată a concursului de norme materiale speciale prevăzute de legislația care protejează drepturile consumatorului la încheierea contractelor de credit pentru consumatori, în temeiul Legii nr. Nr. 202 din 12-07-2013 privind contractele de credit pentru consumatori, ale Legii nr. 105 din 13-03-2003 privind protecţia consumatorilor, ale Legii nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară și prevederile Codului civil în materie de protecție a consumatorului menționate supra, or, principiul legalității și protecției drepturilor consumatorului prevalează principiului libertății contractuale la încheierea contractelor, orice altă interpretare fiind contrară principiilor bunei-credințe și a legalității actelor juridice încheiate cu consumatorii.

În rest, **instanţa de judecată consideră că nu este necesar să răspundă argumentelor invocate de părți, acestea fiind vădit nefondate şi inadmisibile în circumstanțele de fapt și drept statuate supra**, ori, în sensul jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului obligă, inter alia, instanţele naţionale să examineze adecvat declarațiile, argumentele şi probele, cu toate acestea, deşi articolul 6 § 1 al Convenției obligă instanţele să-și motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanțelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea Van de Hurk v. the Netherlands, 19 aprilie 1994, §§ 59 și 61, Series A nr. 288, și Burg v. France (dec.), nr. 34763/02, ECHR 2003-II).

În concluzie, cu privire la acțiunea civilă înaintată de OCN „Victoria Credit" SRL, ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept reținute supra, **având în vedere libertatea contractuală a părților și obligația părților de a executa corespunzător, cu bună-credință și în termenul stabilit obligațiile civile asumate, precum şi de efectele constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale** incluse în contractul de credit nr. ***** din 30.12.2021, privind comisionul de administrare și stabilirea penalității, **de plățile efectuate de către debitor în contul stingerii datoriei contractuale și de valoarea creanței certe la data judecării cauzei în fond**, instanța de judecată ajunge la concluzia să admită parțial acțiunea civilă depusă de OCN „Victoria Credit" SRL către Sîrbu Ludmila și să încaseze din contul Ludmilei Sîrbu în beneficiul OCN „Victoria Credit" suma de 23266 lei cu titlu de datorie contractuală calculată în temeiul contractului de împrumut nr. ***** din 30 decembrie 2021 (diferența dintre mărimea creditului nebancar acordat în sumă de 30000 lei și suma plăților efectuate

de către Sîrbu Ludmila în contul stingerii datoriei, în mărime totală de 6734 lei), **în rest acțiunea civilă se respinge ca neîntemeiată.**

În concluzie, cu referire la acțiunea reconvențională înaintată de Sîrbu Ludmila, ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept aplicabile, **având în vedere principiul legalității și obligația părților de a încheia acte juridice cu bună-credință și cu respectarea limitelor legale impuse părții dominante în raport cu consumatorii,** instanța de judecată ajunge la concluzia să admită acțiunea reconvențională și să constate caracterul abuziv și se declară nulitatea absolută a clauzelor contractuale incluse în pct. 3.4 și 3.5 din contractul de împrumut nr. ***** din 30 decembrie 2021, în partea în care prevăd obligația de plată a comisionului de administrare și a penalității de întârziere.

Compensarea cheltuielilor de judecată:

În temeiul art.94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În acest sens, reclamantul pârât OCN „Victoria Credit" SRL pretinde compensarea din contul pârâtului reclamant Sîrbu Ludmila a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 1522,02 lei.

În acest context, având în vedere faptul că OCN „Victoria Credit" SRL a demonstrat cheltuielile suportate cu titlu de taxă de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 1522,02 lei, confirmate prin ordinul de plată nr. 211 din 06.07.2022 (a se vedea f. d. 3), reieșind din faptul că acțiunea civilă depusă de OCN „Victoria Credit" SRL a fost admisă parțial, instanța de judecată ajunge la concluzia să încaseze din contul lui Sîrbu Ludmila, în calitate de parte care pierdut în această parte procesul, în beneficiul OCN „Victoria Credit" SRL, în calitate de parte care a câștigat în această parte procesul, suma de 697,98 lei cu titlu de taxă de stat proporțional valorii pretențiilor admise.

Executarea hotărârii judecătorești: În conformitate cu prevederile art. 254 și art. 255 CPC, reieșind din natura dispozițiilor instanței la pronunțarea hotărârii, deoarece nu se întrunesc temeiurile legale de executare imediată în sensul art. 256 CPC, prezenta hotărâre judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămîne definitivă.

În conformitate cu prevederile art. art. 90, 94 CPC, art. 236, art. art. 238 – 241 CPC, **în urma deliberării,** –

H o t ă r ă ș t e:

A **admite parțial acțiunea** civilă.

A încasa **din contul Ludmilei Sîrbu,** IDNP ***** cu domiciliul în *****, altă adresă cunoscută în *****, **în beneficiul OCN „Victoria Credit",** IDNO *****

*Suma de 23266 lei cu titlu de datorie contractuală calculată în temeiul contractului de împrumut nr. ***** din 30 decembrie 2021 și suma de 697,98 lei cu titlu de taxă de stat proporțional valorii pretențiilor admise, **în rest acțiunea civilă se respinge ca neîntemeiată.**

Se admite acțiunea reconvențională depusă de Sîrbu Ludmila, cu atragerea de partea sa a intervenientului accesoriu Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, împotriva OCN „Victoria Credit” SRL.

Se constată caracterul abuziv și se declară nulitatea absolută a clauzelor contractuale incluse în pct. 3.4 și 3.5 din contractul de împrumut nr. ***** din 30 decembrie 2021, în partea în care prevăd obligația de plată a comisionului de administrare și a penalității de întârziere.

Dispozitivul hotărârii judecătorești se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti https://jst.instante.justice.md/ şi se comunică participanților la proces la adresa cunoscută instanței.

Se explică că, în temeiul art. 236 alin. (5) CPC, instanța de judecată întocmește hotărârea integral: a) la cererea scrisă a participanților la proces, depusă în termen de 30 de zile de la emiterea dispozitivului hotărârii (termen de decădere); b) dacă participanţii la proces, în termen de 30 de zile de la emiterea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel; *sau* c) la cererea participanților la proces, dacă hotărârea judecătorească urmează să fie recunoscută şi executată pe teritoriul altui stat. În cazurile respective, hotărîrea integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunţării dispozitivului hotărîrii, după caz.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile calculate de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași.

Președintele ședinței, judecător – Elena Bolocan

Prezentul act judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina web a instanței www.jst.instante.justice.md.